

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2005

**ΘΕΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:
ΤΑΚΤΙΚΗ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ**

ΕΠΩΝΥΜΟ:ΦΛΩΡΟΣ

ΟΝΟΜΑ:ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

ΑΡΙΘ. ΜΗΤΡΩΟΥ:1340200400613

**ΣΧΟΛΗ:ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ, ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΟ**

ΜΑΘΗΜΑ:ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:κ. ΑΝΔΡΕΑΣ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	ΣΕΛΙΔΑ 1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑ.....	ΣΕΛΙΔΑ 1-2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:ΚΑΝΟΝΑΣ ΔΙΚΑΙΟΥ.....	ΣΕΛΙΔΑ 3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	ΣΕΛΙΔΑ3-4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4:ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ-ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	ΣΕΛΙΔΑ 4-5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5:ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ.....	ΣΕΛΙΔΑ 5-6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6:ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ.....	ΣΕΛΙΔΑ6-7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7:ΤΑΚΤΙΚΗ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ.....	ΣΕΛΙΔΑ 7-8
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	ΣΕΛΙΔΑ 9

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Από τη στιγμή της αναγνώρισης και της ίδρυσής του μετά τον πόλεμο του 1821, το ελληνικό κράτος τέθηκε αντιμέτωπο με πολλά φλέγοντα ζητήματα τα οποία έχριζαν άμεσης λύσης από την εκάστοτε κυβέρνηση. Μέσα από αυτά τα προβλήματα και την προσπάθεια επίλυσής τους διαμορφώθηκαν και τα χαρακτηριστικά αυτού του νέου κράτους. Ανεξαρτήτως από αυτά, στοιχείο που χαρακτήριζε την Ελλάδα όλα αυτά τα χρόνια ήταν οι συχνές μεταβολές και αναταραχές σε πολιτικοκοινωνικό επίπεδο και ιδιαίτερα στην πολιτική ζωή.

Σύμφωνα με αυτά τα δεδομένα λοιπόν, σταθμό στην πολιτική ζωή του τόπου αποτέλεσε η μεταπολίτευση του 1974 και η μετατροπή του πολιτεύματος σε Προεδρευόμενη Δημοκρατία, η οποία επισφραγίστηκε και κατοχυρώθηκε με το Σύνταγμα του 1975. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έτσι, θεωρούνταν ο πρώτος πολίτης της χώρας με βασικές αρμοδιότητες και σημαντικό ρόλο στα πολιτικά δρώμενα του κράτους μολονότι στη συνέχεια η περιουσία του περιορίστηκε.

Μία από τις σημαντικότερες αρμοδιότητες του Προέδρου της Δημοκρατίας προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 43 του συντάγματος του 1975. Αυτές οι διατάξεις αφορούν την έκδοση διαταγμάτων από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας μετά από γενική ή ειδική κανονιστική εξουσιοδότηση νόμου. Το εν λόγω άρθρο αναφέρεται συγκεκριμένα στην τακτική κανονιστική εξουσιοδότηση που θα μας απασχολήσει. Λόγω της βαρύτητάς του, το άρθρο 43 δεν συγκαταλέγεται στα κομμάτια αναθεώρησης του Συντάγματος του 1986 και του 2001 (εκτός της παραγράφου 3 που καταργήθηκε το 1986) και εξακολουθεί να ισχύει μέχρι και σήμερα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑ

Αναμφίβολα το θέμα της εξουσιοδότησης είναι σημαντικό. Μία αναδρομή στα συντάγματα της μεταπολεμικής Ελλάδας, και για την ακρίβεια σε αυτά του 1952, του 1975 και του 2001, μας παρέχει έγκυρη πληροφόρηση για το ζήτημα της εξουσιοδότησης που βέβαια είναι συνυφασμένο με το πρόσωπο του Προέδρου της Δημοκρατίας και την ελληνική Βουλή.

Αρχίζοντας λοιπόν την ανασκόπηση παρατηρούμε ότι ενώ μέχρι το 1952 η αρμοδιότητα της διοίκησης να εκδίδει κανονιστικά διατάγματα είχε στηριχθεί σε συνταγματικό πλαίσιο, το Σύνταγμα αυτού του έτους επέφερε 2 χαρακτηριστικές αλλαγές .Αφενός απέκλειε ρητώς την νομοθετική εξουσιοδότηση επί ορισμένων θεμάτων, θεμάτων κυρίως φορολογικής φύσης .Αφετέρου το Σύνταγμα του 1952 πρόβλεψε την έκδοση των γνωστών <<νομοθετικών διαταγμάτων>>σε εξαιρετικώς επείγουσες περιπτώσεις.

Εν συνεχεία ακολουθεί το Σύνταγμα του 1975.Η καινοτομία του εντοπίζεται στο γεγονός πως προβλέπει τόσο την πρωτογενή όσο και την δευτερογενή κανονιστική αρμοδιότητα της διοίκησης .Αρχικά, το συγκεκριμένο Σύνταγμα αναθέτει απευθείας στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας την αρμοδιότητα έκδοσης ορισμένων διαταγμάτων περιεχόντων κανόνων δικαίου(κανονιστικά διατάγματα).Επιπροσθέτως, δεν προβλέπεται από το Σύνταγμα η δυνατότητα εξουσιοδότησης της διοίκησης από την Βουλή(νομοθετική εξουσιοδότηση)να εκδίδει κανονιστικές πράξεις .Υπάρχουν όμως και ορισμένες εξαιρέσεις .Επιπλέον, το γεγονός που χρίζει ιδιαίτερης αναφοράς είναι η ρύθμιση της κανονιστικής εξουσίας της διοίκησης σε τρεις βαθμίδες από τον συνταγματικό νομοθέτη του 1975.Η πρώτη από τις τρεις αυτές βαθμίδες αναφέρεται στην τακτική κανονιστική εξουσιοδότηση .Συγκεκριμένα στην πρώτη βαθμίδα ανήκει η νομοθετική εξουσιοδότηση της διοίκησης και ιδιαίτερα του Προέδρου της Δημοκρατίας από την Βουλή ή από το Σύνταγμα υπό ομαλές περιπτώσεις .Όσον αφορά το σύνταγμα του 2001-δεν διαφέρει με αυτό του 1986 στο ζήτημα της εξουσιοδότησης-τα πράγματα είναι γνωστά και απολύτως σαφή:<<Ο Πρόεδρος της δημοκρατίας εκδίδει τα διατάγματα που είναι αναγκαία για την εκτέλεση των νόμων κι δεν μπορεί ποτέ να αναστείλει την εφαρμογή τους ούτε να εξαιρέσει κανέναν από την εκτέλεσή τους.>>.Αυτή είναι η 1^η παράγραφος του ισχύοντος Συντάγματος που μιλάει για την τακτική κανονιστική εξουσιοδότηση, στην οποία αναφέρονται και οι διατάξεις της 2^{ης} και της 4^{ης} παραγράφου:<<Ύστερα από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού επιτρέπεται η έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων με ειδική εξουσιοδότηση νόμου και μέσα στα όριά της .Εξουσιοδότηση για έκδοση κανονιστικών πράξεων από άλλα όργανα της διοίκησης επιτρέπεται προκειμένου να ρυθμιστούν ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό>>(2^η παράγραφος),<<Με νόμους που ψηφίζονται από την Ολομέλεια της βουλής μπορεί να παρέχεται εξουσιοδότηση έκδοσης κανονιστικών διαταγμάτων για την ρύθμιση των θεμάτων που καθορίζονται σε αυτούς σε γενικό πλαίσιο .Με τους νόμους αυτούς χαράζονται οι γενικές αρχές και οι κατευθύνσεις της ρύθμισης που πρέπει να ακολουθηθεί και

τίθενται χρονικά όρια για τη χρήση της εξουσιοδότησης>>(4^η παράγραφος).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:ΚΑΝΟΝΑΣ ΔΙΚΑΙΟΥ

Σύμφωνα με την γενική κρατούσα άποψη ο κανόνας δικαίου είναι απρόσωπος, ενώ δεν υφίσταται προσωπικός ή ατομικός κανόνας δικαίου αφού είναι a priori αδύνατος .Κι αυτό επειδή αποτελεί *contradictio in adiecto*.Από την άλλη πλευρά, η αντίθετη άποψη τονίζει ότι νομοθεσία, νομολογία και επιστήμη διακρίνουν αντιθέτως ανάμεσα στην κανονιστική πράξη, η οποία περιέχει κανόνες δικαίου και την ατομική πράξη που αφορά ατομικές περιπτώσεις, όπως προκύπτει από την γενικά χρησιμοποιούμενη διάκριση των πράξεων της διοίκησης σε κανονιστικές και ατομικές

Ο κανόνας δικαίου χαρακτηρίζεται από μία γενικότητα .Ακόμη, είναι αφηρημένος, πράγμα που σημαίνει ότι δεν περιορίζεται σε ειδικό κύκλο προσώπων ούτε σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Η έκδοση κανόνων δικαίου ορίζεται ως νομοθεσία ενώ η διοίκησης κατά την λειτουργική έννοια του νόμου είναι όχι μόνο η εφαρμογή των κανόνων δικαίου ,αλλά το <<διοικείν>> εν γένει .Οφείλουμε να συνυπολογίζουμε όμως και την οργανική έννοια του όρου, σύμφωνα με την οποία η διοίκηση εκδίδει κατά παρέκκλιση, στηριζόμενη σε εξουσιοδότηση νόμου και κανόνες δικαίου, οπότε οι πράξεις της ονομάζονται κανονιστικές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Ως κανονιστική πράξη η μετά από εξουσιοδότηση του κοινού ή και του συνταγματικού νομοθέτη εκδιδόμενη από την διοίκηση πράξη, που περιέχει ρύθμιση γενική και αφηρημένη και έχει τυπική δύναμη κατώτερη των νόμων .

Οι κανονιστικές πράξεις εκδίδονται μετά από εξουσιοδότηση .Η έκδοσή τους πραγματοποιείται με δύο τρόπους .Ο πρώτος ονομάζεται έμμεση εξουσιοδότηση, δηλαδή κατά κανόνα του κοινού νομοθέτη, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις παρατηρούμε και την έκδοσή τους μετά από εξουσιοδότηση του συντακτικού νομοθέτη(άμεση εξουσιοδότηση).Αρμόδιο όργανο για την έκδοση κανονιστικών πράξεων

είναι αυτό προς το οποίο παρέχεται η εξουσιοδότηση .στις κανονιστικές πράξεις περιέχονται ρυθμίσεις γενικές και αφηρημένες, οι κανόνες δικαίου εξ ου και ο χαρακτηρισμός τους ως <<κανονιστικές>>.

Η έκδοση κανονιστικών πράξεων χωρίς εξουσιοδότηση από τη διοίκηση καθίσταται αδύνατη .Το 1991 το Συμβούλιο της Επικρατείας χαρακτήρισε ως αντισυνταγματική την αναδρομικότητα της νομοθετικής κυρώσεως κανονιστικής υπουργικής απόφασης που είχε εκδοθεί χωρίς νομοθετική εξουσιοδότηση .Η αναδρομική ισχύς της κανονιστικής πράξης επιτρέπεται μόνο αν προβλέπεται ρητώς από τη νομοθετική εξουσιοδότηση .

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θεωρείται ως το κατ' έξοχόν όργανο άσκησης της κανονιστικής αρμοδιότητας της διοίκησης .Βέβαια ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ασκεί την αρμοδιότητα όχι με δική του πρωτοβουλία αλλά <<ύστερα από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού>> και με τον τύπο του προεδρικού διατάγματος .Άλλα όργανα της διοίκησης δυνάμενα να εξουσιοδοτηθούν να εκδώσουν κανονιστικά διατάγματα, μπορεί να είναι το υπουργικό συμβούλιο, ο Πρωθυπουργός, οι Υπουργοί, ανεξάρτητα συλλογικά όργανα(π.χ. ΕΣΡ), οι γενικοί γραμματείς περιφέρειας, ακόμα και αστυνομικές αρχές .

Οι κανονιστικές πράξεις κατά κανόνα δεν έχουν ανάγκη ούτε αιτιολογίας ούτε προηγούμενης ακρόασης των ενδιαφερομένων εκτός αν προβλέπεται ρητά από τον νόμο .Η ύπαρξη περίπτωσης όμως που το Συμβούλιο Επικρατείας δέχεται την υποχρέωση αιτιολόγησης αφορά το ενδεχόμενο οι κανονιστικές πράξεις να αποκλίνουν από τις προτάσεις του οργάνου που έχει κατά νόμο την πρωτοβουλία της έκδοσης της πράξης ή να περιορίζουν ιδιαιτέρως το δικαίωμα δομήσεως .

Αναφορικά με την ισχύ των κανονιστικών πράξεων, αυτή προϋποθέτει την δημοσίευση της πράξης με σκοπό να καθίσταται δυνατός ο δικαστικός της έλεγχος .Πρέπει να τονίσουμε ότι κανονιστική πράξη χωρίς δημοσίευση δεν υφίσταται νομικώς .Αυτό γίνεται εύκολα κατανοητό αν λάβουμε υπόψη μας την αρχή της δημοσιότητας .Επίσης, το ίδιο ισχύει και για πιθανή τροποποίηση από τον Τύπο απλής διορθώσεως σφαλμάτων που έχουν γίνει χωρίς να γίνεται πλήρης δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης .Συμπερασματικά λοιπόν, ο αποκλεισμός ορισμένων κανονιστικών πράξεων από κάθε δημοσίευση από τον νόμο είναι αδύνατος .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ **ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ** **ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

4:ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ- **ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ**

Η πρωτογενής κανονιστική αρμοδιότητα της διοίκησης ασκείται πάντοτε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας υπό την προϋπόθεση της προσυπογραφής του αρμόδιου Υπουργού(άρθρο 35, παράγραφος 1 Συντάγματος) υπό τον τύπο του προεδρικού διατάγματος .Η πρωτογενής κανονιστική αρμοδιότητα του Προέδρου της Δημοκρατίας περιλαμβάνει την έκδοση <<εκτελεστικών διαταγμάτων>> με σκοπό και προβλεπόμενο από το Σύνταγμα .

Η δευτερογενής κανονιστική αρμοδιότητα ασκείται κυρίως από τον Πρόεδρο της δημοκρατίας αλλά όχι αποκλειστικώς, υπό τον τύπο της πράξεως του εξουσιοδοτημένου οργάνου, κυρίως τον τύπο του κανονιστικού διατάγματος .Αντικείμενο της δευτερογενούς κανονιστικής αρμοδιότητας είναι ο κατάλογος θεμάτων δυναμένων να αποτελέσουν αντικείμενο νομοθετικής εξουσιοδότησης •

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5:ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΙΚΕΣ **ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ**

Γεγονός αποτελεί η ύπαρξη ελαττωματικών κανονιστικών πράξεων .Στις κανονιστικές πράξεις με νομικά ελαττώματα εφαρμόζονται κατ αρχήν οι κανόνες που διέπουν την ανυπαρξία, ακυρότητα και ακυρωσία των ατομικών διοικητικών πράξεων .Σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας οι ελαττωματικές κανονιστικές πράξεις της διοίκησης είναι ακυρώσιμες και όχι άκυρες .Είναι δυνατόν, δηλαδή, να ακυρωθούν από το ίδιο το Ύψυμβούλιο της Επικρατείας .

Συγκεκριμένα, η κατάσταση ακυρωσίας των κανονιστικών πράξεων δικαιολογείται επί ατομικών διοικητικών πράξεων που θίγουν ατομικά συμφέροντα, στον οποίων την πρωτοβουλία μπορεί να επαφεί η δικαστική προσβολή των διοικητικών πράξεων .Σε αυτή την περίπτωση βέβαια, η μονομερής αυτή επιβάρυνση του ιδιώτη δεν είναι πάντοτε εύλογη .Οι κανονιστικές πράξεις όμως, είναι εξ ορισμού υπερατομικές, είναι κανόνες δικαίου γενικής ισχύος μη συμβιβαζόμενοι με την εξάρτηση της προσβολής της από την πρωτοβουλία ενός ιδιώτη .Κατά την νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας το κύρος των κανονιστικών πράξεων που διέφυγε λόγω εκπροθέσμου τον ακυρωτικό έλεγχο μπορεί, σε αντίθεση με τις ατομικές πράξεις, να εξεταστεί παρεμπιπτόντως, όταν ελέγχεται η νομιμότητα της ατομικής διοικητικής

πράξης που βασίζεται σε κανονιστική .Η παρεμπόδιση όμως διακρίβωση της παρανομίας δεν έχει την έναντι πάντων ισχύ που έχει η ακυρωτική απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας .

Στην πράξη είναι συνηθέστατη η νομοθετική <<κύρωση>>ελαττωματικής κανονιστικής πράξης με αναδρομικό νόμο .Νομικά ελαττώματα δεν θεραπεύονται όμως πάντοτε με τέτοιο τρόπο:

όπου η παράβαση της διοίκησης έγκειται στο ότι ενήργησε χωρίς ή υπερβαίνοντας την απαιτούμενη από το Σύνταγμα νομοθετική βάση ή νομοθετική εξουσιοδότηση, οπότε είναι πιθανή η θεραπεία της έλλειψης αυτής από τον νομοθέτη με παροχή μεταγενεστέρως της ελλειπούσας νομοθετικής βάσης ή νομοθετικής εξουσιοδότησης .

Η σταθερή ως τώρα νομολογία πάντως, δεχόταν αδιακρίτως την συνταγματικότητα της νομοθετικής θεραπείας στην περίπτωση της εκ των υστέρων αναδρομικής νομοθετικής εξουσιοδότησης .Το 1991 όμως, το Συμβούλιο της Επικρατείας χαρακτήρισε ως αντισυνταγματική την αναδρομικότητα της νομοθετικής κύρωσης .

Εν συνεχεία, ο νόμος για κύρωση αναδρομικής υπουργικής απόφασης εκδοθείσας άνευ νομοθετικής εξουσιοδότησης ή καθ' υπέρβαση αυτής είναι ανίσχυρος .Η εν λόγω υπουργική απόφαση δεν αποκτά ισχύ τοπικού νόμου και εξακολουθεί να υπόκειται ως πάσα διοικητική πράξη στον ακυρωτικό έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6:ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ

Κανονιστική εξουσιοδότηση είναι <<η παρεχόμενη προς τη διοίκηση, από τον συντακτικό, ή από τον κοινό νομοθέτη, εξουσιοδότηση για την έκδοση κανόνων δικαίου με τη μορφή των κανονιστικών πράξεων, με σκοπό την διευκόλυνση του νομοθετικού έργου ή την αντιμετώπιση έκτακτων περιπτώσεων ή και κινδύνων>>.Η κανονιστική εξουσιοδότηση θεμελιώνεται πάντα στο Σύνταγμα, καθώς δεν θα ήταν δυνατή η έκδοση κανονιστικών πράξεων από την διοίκηση αν δεν το επέτρεπε σχετική συνταγματική πρόβλεψη .Στην εξουσιοδότηση εξουσιοδοτούν όργανο είναι ο συντακτικός ή κοινός νομοθέτης και κατ'ακολουθία η εξουσιοδότηση διακρίνεται σε συνταγματική ή νομοθετική .Η νομοθετική αποτελεί τον κανόνα κι έτσι είναι απαραίτητη η μεσολάβηση νόμου .

Η νομοθετική εξουσιοδότηση κατά κανόνα είναι επιτρεπόμενη, και στο πλαίσιο της επιτρέπεται και η έκδοση κανονιστικού διατάγματος

.Επιπροσθέτως, η νομοθετική εξουσιοδότηση μπορεί να παρασχεθεί για οποιοδήποτε θέμα εκτός της κύρωσης ορισμένων διεθνών συνθηκών, τον καθορισμό του αντικειμένου της φορολογίας, του φορολογικού συντελεστή, των εξαιρέσεων ή των απαλλαγών από την φορολογία, της απονομής συντάξεως αντικειμένων που μπορούν να ρυθμιστούν με τυπικό νόμο .Η νομοθετική εξουσιοδότηση επιτρέπεται και στην περίπτωση πρόβλεψης από το Σύνταγμα για <<νόμο>> για τον ορισμό ενός θέματος, την καθιέρωση ενός μέτρου, την εισαγωγή ενός θεσμού εκτός αν απαιτείται τυπικός νόμος .Η λήξη της νομοθετικής εξουσιοδότησης μετά την έκδοση κανονιστικής πράξης δεν θίγει την ισχύ της κανονιστικής πράξης .

Τα κανονιστικά διατάγματα περιέχουν εξ ορισμού κανόνες δικαίου .Οι συγκεκριμένοι κανόνες που περιέχονται στο κανονιστικό διάταγμα είναι πρωτεύοντες .Αυτό σημαίνει πως έχουν τη δυνατότητα να συστήσουν νέα δικαιώματα, νέες υποχρεώσεις και νέες αρμοδιότητες .Θέματα που υπόκεινται σε ρύθμιση από τα κανονιστικά διατάγματα είναι αυτά τα οποία κατ' αρχήν ανήκουν στη νομοθετική λειτουργία .

Τα κύρια ζητήματα που θέτονται από τα εν λόγω διατάγματα είναι:η νομοθετική εξουσιοδότηση, το αντικείμενο ρυθμίσεως, αρμόδιο όργανο και διαδικασία, κυρίως επεξεργασία εκ μέρους του Συμβουλίου της Επικρατείας .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7:ΤΑΚΤΙΚΗ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ **ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ**

Η τακτική κανονιστική εξουσιοδότηση προβλέπεται από το άρθρο 43 του Συντάγματος .Κύριο χαρακτηριστικό της είναι ότι παρέχεται σε ομαλές συνταγματικοπολιτικές συνθήκες .Στην εν λόγω εξουσιοδότηση απαιτείται η αντιμετώπιση κάποιας έκτακτης ανάγκης .Ο βασικός της ρόλος είναι η υποβοήθηση του έργου της Βουλής .Η διάπλαση της τακτικής κανονιστικής εξουσιοδότησης είναι η εξής:

Α)1^η παράγραφος→εκτελεστικά διατάγματα: Τα εκτελεστικά διατάγματα αποτελούν άσκηση της κανονιστικής_αρμοδιότητας της διοίκησης μόνο αν περιέχουν δευτερεύοντες κανόνες δικαίου .Με βάση το Σύνταγμα μόνο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εξουσιοδοτείται για την έκδοση εκτελεστικών διαταγμάτων .Τα προεδρικά διατάγματα χρειάζονται κατά κανόνα την προσυπογραφή του αρμόδιου Υπουργού αλλά η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας ότι το Σύνταγμα παρέχει <<γενική εξουσιοδότησιν...των νόμων πράξεις>>και επομένως

ούτε οι υπουργοί έχουν ανάγκη ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης, δεν έχει έρεισμα στο Σύνταγμα .

B)1^ο εδάφιο 2^{ης} παραγράφου,4^η παράγραφος→κανονιστικά διατάγματα, γενική εξουσιοδότηση που παρέχεται με νόμο-πλαίσιο:

Υπάρχει η έκδοση αυτοτελών και μη αυτοτελών κανονιστικών διαταγμάτων από την Πρόεδρο της Δημοκρατίας (άρθρο 43 Συντάγματος) .Τα αυτοτελή θεσπίζουν πρωτεύοντες κανόνες δικαίου .Τα μα αυτοτελή περιέχουν δευτερεύοντες κανόνες δικαίου .Για τα αυτοτελή κανονιστικά διατάγματα γίνεται λόγος στις παραγράφους 2, 4 του άρθρου 43 του Συντάγματος .Μετά από εξουσιοδότηση νόμου είναι δυνατή η έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας(νομοθετική εξουσιοδότηση).Τα αυτοτελή κανονιστικά διατάγματα εκδίδονται με βάση ειδική νομοθετική εξουσιοδότηση σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 43 ή με βάση γενική νομοθετική εξουσιοδότηση σύμφωνα με την 4^η παράγραφο του ίδιου άρθρου .

Η ειδική νομοθετική εξουσιοδότηση παρέχεται κατ'αρχήν μόνο στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας(άρθρο 50 Συντάγματος) ενώ επιτρέπεται η παροχή της και σε άλλα όργανα της διοίκησης όπως το Υπουργικό Συμβούλιο και οι Υπουργοί με σκοπό την ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων ή θεμάτων με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό και λεπτομερειακό .Με βάση την ειδική εξουσιοδότηση γίνεται λεπτομερής καθορισμός των θεμάτων και των ορίων της ρυθμίσεώς τους .Επιπλέον, θα συναχθούν από τον νομοθέτη οι γενικές αρχές και οι κατευθύνσεις που οφείλουν να καθορίζουν την ρύθμιση των εξουσιοδοτικών θεμάτων, στα οποία δεν υπάρχει χρονικός περιορισμός .

Αναφορικά με την γενική νομοθετική εξουσιοδότηση υπάρχει δυνατότητα παροχής εξουσιοδότησης για έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων για ρύθμιση θεμάτων, με νόμους ψηφισμένους από την Ολομέλεια της Βουλής, σε γενικό πλαίσιο .Οι νόμοι αυτοί λέγονται νόμοι-πλαίσια και εκδίδονται μόνο από την Ολομέλεια της Βουλής .Συμπερασματικά, η γενική εξουσιοδότηση δεν είναι όπως η ειδική, δηλαδή ευρεία αλλά περιορισμένη .Βέβαια υπάρχει και γενικός περιορισμός στη γενική χρήση της εξουσιοδότησης .

Η νομιμότητα της γενικής ή ειδικής εξουσιοδότησης είναι έγκυρη εφόσον περιέχεται σε ισχυρό νόμο .Δηλαδή στην περίπτωση που ισχύει, δεν καταργήθηκε ρητά ή σιωπηρά από νεώτερο νόμο και δεν αντίκειται στο Σύνταγμα .

Γ)2^ο εδάφιο 2^{ης} παραγράφου→άλλες κανονιστικές πράξεις:

Για αυτές έχει γίνει λόγος σε προηγούμενο κεφάλαιο αναλυτικά

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η παρουσίαση της τακτικής κανονιστικής εξουσιοδότησης έλαβε τέλος .Οφείλουμε να επισημάνουμε την μεγάλη σημασία της συγκεκριμένης διαδικασίας .Ένα κράτος δεν υφίσταται χωρίς νόμους στους οποίους να υπακούουν οι πολίτες του καθώς επικρατεί αναρχία .Έτσι το κράτος βρίσκεται συνεχώς σε περίοδο παρακμής μέχρι την τελική διάλυσή του .Οι νόμοι είναι αυτοί που καθοδηγούν τους ανθρώπους σε σωστή συμπεριφορά και παράλληλα διαφυλάττουν τις μεγάλες αξίες και ιδέες .Γίνεται εύκολα κατανοητό λοιπόν, πόσο σημαντική είναι η διαδικασία της έκδοσης των νόμων μέρος της οποίας είναι και η τακτική κανονιστική εξουσιοδότηση που ερευνήσαμε .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1.Ραϊκος,Αθανάσιος Γ.
Εισαγωγή-Οργανωτικό μέρος-Τεύχος Β΄
Αθήνα-Κομοτηνή:Αντ.Ν.Σάκκουλας 1990

- 2.Σπηλιωτόπουλος, Επαμεινώνδας Π.
Εγχειρίδιο διοικητικού δικαίου
Αθήνα-Κομοτηνή:Αντ.Ν.Σάκκουλας 1991

- 3.Σπυρόπουλος, Φίλιππος Κ.
Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ως ρυθμιστής του πολιτεύματος
Αθήνα-Κομοτηνή:Αντ.Ν.Σάκκουλας

- 4.Κασιμάτης Γ., Βιδάλης Τ., Δημητρόπουλος Π., Παπακωνσταντίνου
Απ., Παπανικολάου Κ.
ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
Αντ.Ν,Σάκκουλας 2001

- 5.Δημητρόπουλος,Ανδρέας Γ.
Γενική Συνταγματική Θεωρία-Σύστημα Συνταγματικού Δικαίου-Τόμος Α
Αθήνα-Κομοτηνή:Αντ.Ν.Σάκκουλα 2004

- 6.Μαυριάς,Κώστας Γ.
Συνταγματικό Δίκαιο-Τρίτη Έκδοση
Αθήνα-Κομοτηνή:Αντ.Ν.Σάκκουλα 2004

